

УДК 55(092)

Смірнова Г.Я., Смірнов О.Я., Євтехов В.Д., Євтехов Є.В.

ПРОФЕСОР СЕМЕН ІВАНОВИЧ ЖИЛКІНСЬКИЙ. 115 років з дня народження

Семен Іванович Жилкінський – професор Криворізького гірничорудного інституту. 1962 р.

Семен Іванович Жилкінський народився 14 вересня 1897 р. в станіці Алексеевській Алексеевського району Волгоградської області. Батько, Іван Ілліч Жилкінський працював прикажчиком у мануфактурному магазині, помер в 1915 р. Цього ж року Семен Жилкінський закінчив Урюпинське реальне училище, в якому навчався, не вносячи плати як син бідних батьків.

Після закінчення училища Семен Жилкінський поступив до Катеринославського (нині Дніпропетровського) гірничого інституту, але вже в наступному 1916 р. вимушений був припинити навчання через відсутність коштів. З осені 1916 р. працював у Всеросійському земському союзі, в підрозділах по обслуговуванню військових частин на румунському фронті. Від служби в армії він був звільнений за станом здоров'я.

Після закінчення Першої світової війни в лютому 1918 р. С.І.Жилкінський повернувся до Катеринослава, працював у топографічній партії, яка виконувала геодезичну зйомку в районі Дніпровських порогів – спочатку як старший робітник, а потім як технік-кресляр.

Події Громадянської війни вимусили Семена Івановича влітку 1919 р. залишити Катеринослав і виїхав на батьківщину. Тут він працював буровим майстром ручного ударно-обертального буріння на меліоративних роботах у заплаві ріки Аксай.

Після того, як під контроль Червоної армії перейшли міста Новочеркаськ, Ростов-на-Дону й прилеглі райони, С.І.Жилкінський у січні 1920 р. вступив до Комуністичної партії і був направлений на партійну роботу – спочатку на посаді пропагандиста-агітатора при Новочеркаському оргбюро РКП(б), потім заступника голови Військово-

революційного комітету міста Олександрівськ-Грушівка (Шахти) Ростовської області.

На першому з'їзді рад робітничих, селянських і солдатських депутатів Шахтинського повіту С.І.Жилкінський був обраний членом виконкому і працював його головою з квітня до серпня 1920 р. Рішенням ЦК КП(б) України був мобілізований до Червоної армії і направлений як політпрацівник на Південно-західний фронт у район Києва. Служив у військово-інженерних частинах цього фронту. Після закінчення війни з Польщею працював до червня 1922 р. в Київському військовому окрузі, потім був демобілізований, перейшов на роботу до Українського торф'яного комітету на посаді секретаря партійного комітету.

Навесні 1923 р. С.І.Жилкінський був обраний до складу Київського районного комітету Спілки гірників, працював секретарем, а згодом – головою райкому. Восени 1925 р. був переведений на роботу до Всеукраїнського комітету Спілки гірників (м. Харків) у якості члена пленуму і відповідального секретаря тарифно-економічного відділу. Наприкінці літа 1928 р. був прийнятий до групи «парттисячі» при ЦК КП(б) України і в середині вересня цього року прибув на навчання до Дніпропетровського гірничого інституту.

Навчання в інституті тривало з 1928 до 1932 р. Після закінчення інституту Семен Іванович одержав диплом гірничого інженера-геолога, був прийнятий на посаду асистента кафедри геології і одночасно до аспірантури. Навчальну й наукову роботу поєднував з виробничою. З квітня до грудня 1932 р. працював у Донбасі (м. Артемівськ) заступником старшого геолога Донецької геологорозвідувальної бази. В 1933 р. виконував обов'язки старшого геолога геолого-знімальної партії, яка брала участь у вирішенні проблеми розширення меж Донбасу. Ця задача була вирішена – межі Донецького басейну були суттєво розширені на захід і північний захід. В 1934 р. С.І.Жилкінський працював директором-головним інженером Дніпропетровського відділення Українського геологорозвідувального тресту.

Наприкінці 1934 р. С.І.Жилкінського перевели на роботу до Кривого Рогу. З січня 1935 р. він зайняв посаду начальника і головного інженера «Рудрозвідки» тресту «Руда». В 1940 р. на базі «Рудрозвідки» був організований Криворізький геологорозвідувальний трест. Семен Іванович став його першим головним інженером. На цій посаді він працював з переривом на Велику Вітчизняну війну до вересня 1954 р., коли перейшов на роботу до Криворізького гірничорудного інституту (КГРІ). В інституті завідував кафедрою пошуків і розвідки родовищ корисних копалин. Восени 1967 р. за станом здоров'я перейшов на посаду професора кафедри геології і розвідки родовищ корисних копалин.

Вченою радою КГРІ 5 квітня 1951 р. Семену Івановичу Жилкінському було присуджене вчене звання доцента, а в 1960 р. – вчене звання професора кафедри геології і розвідки родовищ корисних копалин.

Професор С.І.Жилкінський був удостоєний декількох урядових нагород, в тому числі ордена Трудового Червоного Прапора, чотирьох медалей.

Семен Іванович Жилкінський пішов із життя після раптової смерті 20 жовтня 1974 р. Він залишився в пам'яті численних учнів і колег як життєрадісна, чуйна, доброзичлива і в той же час вимоглива, принципова людина, професіонал найвищого рівня, який у навчальній, науковій, виробничій роботі поєднував глибокі теоретичні знання і багаторічний професійний досвід.

*Надійшла до редакції 20 червня 2010 р.
Представив до публікації професор Б.І.Пирогов.*